

2. Дем'янюк Т.Д. Організація виховного процесу в сучасному загальноосвітньому навчальному закладі. – Суми: Антей, 2006.
3. Сікорський П.І. Кредитно-модульна технологія навчання. – К: Видавництво Європейського університету, 2006.

ПРО ГУМАНІСТИЧНИЙ ПІДХІД ДО ВИВЧЕННЯ КУЛЬТУРНИХ РОСЛИН В КУРСІ “СУЧАСНЕ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКЕ ВИРОБНИЦТВО”

Яценко Л.І. (Полтава)

Визнання освіти пріоритетною сферою духовного і культурного розвитку України – це актуальна проблема за теперішніх умов розбудови молодого суверенної держави. Закон України „Про освіту” стверджує, що саме вона є основою інтелектуального, культурного, духовного, соціального та економічного розвитку суспільства. В зв'язку з цим постають нові стратегічні завдання: конкретизувати питання позитивної трансформації суспільства, вдосконалити систему освіти, переорієнтувати зміст навчання і виховання у бік кращих світових зразків. Для досягнення цієї мети потрібні нові парадигми в освіті, інноваційні педагогічні технології, які можуть забезпечити перехід навчальних закладів у режим розвитку, пов'язаний з формуванням системи освіти на гуманістичних засадах. Реформування національної освіти в Україні, побудова її на основах демократизму та гуманізму потребує ретельного обґрунтування.

Для педагогічної науки важливо знати процес історичного розвитку освіти на Україні в контексті її повноцінної гуманізації. Якщо виходити з аналізу принципів навчання, то стає очевидним, що більшість з них безпосередньо переслідують цілі гуманістичного характеру. До них можна віднести такий принцип гуманізації як мотивоване опанування знань. Особливо суттєвим у роботі факультету технологій та дизайну є досвід формування професійної майстерності студентів. Як відомо, одним з основоположних принципів гуманізації освіти є органічне поєднання науково-педагогічної діяльності з історією, культурою та традиціями українського народу. В зв'язку з цим в процесі вивчення історії рослинництва в курсі „Сучасне сільськогосподарське виробництво” студенти дізнаються, що сучасна територія України мала свої споконвічно багаті рослинні ресурси. Територія нашої країни була географічною ареною найбільшого і найстародавнього формування видів пшениці, жита, ячменю, вівса (частково), проса, гречки, гороху, люцерни, яблуні, груші, сливи, аличі, терну, абрикоса, вишні, черешні, малини, чорної смородини, винограду (частково), грецького горіха, ліщини, багатьох кормових злаків та ін.

До числа стародавніх культур, що прийшли на Україну, можна віднести рис (з Індії), боби, сочевицю (з Малої Азії та з території сучасного Афганістану), кавуни (з Астрахані), цибулю (з Китаю, з території сучасного Афганістану, з Малої Азії, але були і наші вітчизняні види цибулі), персики (з Китаю) та ін.

До числа культурних рослин, які потрапили в Україну в середні віки та в новий час, потрібно віднести рослини західної півкулі, а саме: кукурудзу, картоплю, соняшник, топінамбур, квасолю, арахіс, багаторічний люпин, помідор, перець, гарбуз, тютюн, філоксеростійкі підвої винограду та деякі інші рослини.

Деякі культурні рослини потрапили до нас обхідним шляхом. Так, наприклад, цитрусові спочатку були завезені з Індії в Північну Африку, звідти до

Італії, Малої Азії й уже з останньої до Аджарії, і нарешті до нас. Цукровий буряк потрапив до нашої країни з Західної Європи в кінці XVII ст. Порівняно недавно (XIX ст.) завезені в Україну й вирощуються чай, однорічні середземноморські люпини та ін.

Деякі американські культурні рослини, які потрапили до Старого Світу після відкриття Америки, не лише знайшли в Україні свою другу батьківщину, а й чудово піддаються селекції. Соняшник, наприклад, в Україні став головною олійною культурою. Були створені панцирні сорти, які стійкі до соняшникової молі, великокошикові, сорти, стійкі до вовчка, високоолійні сорти (понад 50 % олії в насінні). Картопля також широко вирощується повсюди, за останні роки виведено нові спеціальні сорти стійкі до фітофтори та раку, до морозів (-8°C), кормові сорти з високим вмістом білка (4-5 %); сорти, які дозволяють одержувати на півдні по два врожаї на рік.

Українські селяни здавна вміли прищеплювати дерева й вивели цим способом багато місцевих сортів яблук. Вражала й велика кількість сортів яблук, що вирощувалися в минулому, – тільки на Поділлі їх налічувалося до тисячі. Україна славиться багатьма сортами чудових груш: глива, дуля, глек, іллінка, бера та ін. Поділля та Полтавщина здавна відомі своїми сливовими садами. Не випадково ряд порід садових дерев були вивезені на початку XX ст. з України до Америки. Вивчення маловідомої інформації про походження культурних рослин показало, що історія їх розвитку і в наші дні має багато загадкового та цікавого, тому потребує нових наукових досліджень.

Таким чином, система удосконалення підготовки вчителів трудового навчання безпосередньо виконує гуманістичну місію як важливий засіб гуманізації педагогічного процесу.

Література

1. Овчинников Н.Н., Шиханова Н.М. Секрети зернових. – М.: Просвещение, 1984. – С.5.
2. Основи сільського господарства / Польський Б.М., Стеблянко М.І., Чмир Р.Д., Яворський В.С. – К.: Вища школа, 1991. – С.93.
3. Хохлачев В.В. Древний злак. – К. : Урожай, 1989. – С.13.
4. Українська минувшина: Ілюстрований етнографічний довідник / А.П.Пономарьов, Л.Ф.Артюх, Т.В.Косміна та ін. К.: Либідь, 1993. – С.34.